HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a treia)

21 octombrie 2010 *

În cauza C-185/08

având ca obiect o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată în temeiul articolului 234 CE de Rechtbank 's-Gravenhage (Țările de Jos), prin decizia din 23 aprilie 2008, primită de Curte la 29 aprilie 2008, în procedura

Latchways plc,

Eurosafe Solutions BV

împotriva

Kedge Safety Systems BV,

Consolidated Nederland BV,

* Limba de procedură: olandeza.

CURTEA (Camera a treia),

compusă din domnul K. Lenaerts, președinte de cameră, domnii D. Šváby (raportor), E. Juhász, G. Arestis și T. von Danwitz, judecători,

avocat general: doamna V. Trstenjak,
grefier: doamna C. Strömholm, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 25 februarie 2010,

luând în considerare observațiile prezentate:

— pentru Latchways plc și Eurosafe Solutions BV, de A. Mak, advocaat;

— pentru Kedge Safety Systems BV și Consolidated Nederland BV, de E. Schelhaas, advocaat;

— pentru guvernul olandez, de doamna C. Wissels, în calitate de agent;

— pentru guvernul belgian, de domnul J.-C. Halleux, în calitate de agent;

— pentru Comisia Europeană, de domnii S. Schønberg și G. Zavvos, în calitate de agenți, asistați de F. Tuytschaever, advocaat,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 28 aprilie 2010,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare privește interpretarea Directivei 89/106/CEE a Consiliului din 21 decembrie 1988 privind apropierea actelor cu putere de lege și a actelor administrative ale statelor membre referitoare la materialele de construcții (JO 1989, L 40, p. 12, Ediție specială, 13/vol. 9, p. 3), astfel cum a fost modificată prin Regulamentul (CE) nr. 1882/2003 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 septembrie 2003 (JO L 284, p. 1, Ediție specială, 01/vol. 4, p. 213, denumită în continuare „Directiva 89/106"), a Directivei 89/686/CEE a Consiliului din 21 decembrie 1989 privind apropierea legislațiilor statelor membre referitoare la echipamentul individual de protecție (JO L 399, p. 18, Ediție specială, 13/vol. 9, p. 214), astfel cum a fost modificată prin Regulamentul nr. 1882/2003 (denumit în continuare „Directiva 89/686"), precum și a Deciziei 93/465/CEE a Consiliului din 22 iulie 1993 privind modulele diverselor faze ale procedurilor de evaluare a conformității și normele de aplicare și utilizare a mărcii de conformitate CE, care sunt propuse spre a fi utilizate în cadrul directivelor de armonizare tehnică (JO L 220, p. 23, Ediție specială, 13/vol. 13, p. 42).

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Latchways plc și Eurosafe Solutions BV (denumite în continuare, „Latchways” și, respectiv, „Eurosafe Solutions”), pe de o parte, și Kedge Safety Systems BV și Consolidated Nederland BV (denumite în continuare, „Kedge Safety Systems” și, respectiv, „Consolidated Nederland”), pe de altă parte, privind problema dacă dispozitivul de ancorare împotriva căderilor de la înălțime în timpul lucrărilor pe acoperișuri fabricat de Latchways și cel fabricat de Kedge Safety Systems sunt sigure și dacă marcajul „CE” poate sau trebuie să fie aplicat pe dispozitivele menționate.

Cadrul juridic

Reglementarea Uniunii

Directiva 89/106

3 Articolul 1 din Directiva 89/106 are următorul cuprins:

„(1) Prezenta directivă se aplică produselor pentru construcții în măsura în care li se aplică cerințele esențiale privind lucrările și care sunt prevăzute la articolul 3 alineatul (1).

(2) În înțelesul prezentei directive, «produs pentru construcții» înseamnă orice produs care este fabricat în vederea încorporării sale, în mod durabil, în lucrările de construcții, care se referă atât la clădiri, cât și la lucrările publice.

[…]”

4 Articolul 2 din această directivă prevede:

„(1) Statele membre iau toate măsurile necesare pentru a garanta că produsele [pentru construcții] prevăzute la articolul 1 și destinate utilizării în lucrări [de construcții] pot fi introduse pe piață numai dacă îndeplinesc condițiile de utilizare prevăzute, adică numai dacă au asemenea caracteristici încât lucrările [de construcții] în care trebuie încorporate, asamblate, utilizate sau instalate vor putea, cu condiția să fi fost corect proiectate și construite, îndeplini cerințele esențiale prevăzute la articolul 3 în cazul în care aceste lucrări fac obiectul unei reglementări care să conțină astfel de cerințe.

(2) (a) În cazul în care produsele [pentru construcții] intră sub incidența altor directive care reglementează alte aspecte și care prevăd, în același timp, aplicarea marcajului de conformitate CE [menționat la articolul 4 alineatul (2)], acesta din urmă indică faptul că se presupune că produsele [pentru construcții] în cauză sunt în același timp în conformitate cu dispozițiile celorlalte directive;

[…]”

5 Articolul 3 din directiva menționată are următorul cuprins:

„(1) Cerințele esențiale care se aplică lucrărilor [de construcții] și care pot influența caracteristicile tehnice al unui produs [pentru construcții] sunt enunțate prin stabilirea unor obiective prevăzute la anexa 1. […]

[…]

(3) Cerințele esențiale sunt precizate în documente (documente interpretative) destinate stabilirii legăturilor necesare între cerințele esențiale indicate în alineatul (1) și mandatele de standardizare, mandatele care privesc ghidurile de agrement tehnic european sau recunoașterea altor specificații tehnice în înțelesul articolelor 4 și 5."

6 Articolul 4 din aceeași directivă prevede:

„(1) În sensul prezentei directive, prin «specificații tehnice» se înțelege standardele și agrementele tehnice.

În sensul prezentei directive, prin «standarde armonizate» se înțelege specificațiile tehnice adoptate de către [Comitetul European pentru Standardizare (CEN)] sau [Comitetul European pentru Standardizare Electrotehnică (Cenelec)] sau de către aceste două organisme, având mandatul Comisiei dat în conformitate cu Directiva 83/189/CEE [a Consiliului din 28 martie 1983 care stabilește o procedură pentru furnizarea de informații în domeniul standardelor și reglementărilor tehnice (JO L 109, p. 8)] pe baza unui aviz emis de către comitetul menționat la articolul 19 și în conformitate

cu orientările generale privind cooperarea între Comisie și aceste două organisme, semnate la 13 noiembrie 1984.

(2) Statele membre presupun că produsele [pentru construcții] pot fi utilizate dacă permit executarea lucrărilor [de construcții] la care sunt folosite, cu condiția ca acestea din urmă să fie corect proiectate și realizate, să satisfacă cerințele esențiale prevăzute la articolul 3, atunci când aceste produse poartă marcajul CE, care indică faptul că ele satisfac toate dispozițiile prezentei directive, inclusiv procedurile de evaluare a conformității prevăzute la capitolul 5 și procedura prevăzută la capitolul 3. Marcajul CE indică:

(a) că ele sunt conforme cu standardele naționale care transpun standardele armonizate și ale căror referințe au fost publicate în *Jurnalul Oficial al Comunităților Europene*. Statele membre publică referințele acestor standarde naționale;

(b) că ele sunt conforme cu un agrement tehnic european eliberat în conformitate cu procedura descrisă în capitolul III

(c) sau că ele sunt conforme cu specificațiile tehnice naționale prevăzute la alineatul (3), în măsura în care nu există specificații armonizate; se stabilește o listă a acestor specificații naționale în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 5 alineatul (2).

[…]"

7 Articolul 7 din Directiva 89/106 are următorul cuprins:

„(1) Pentru a se asigura calitatea standardelor armonizate care se aplică produselor [pentru construcții], aceste standarde trebuie stabilite de către organismele europene de standardizare în conformitate cu mandatele pe care le primesc de la Comisie […]

(2) Este necesar ca standardele stabilite în acest fel, luând în considerare documentele interpretative, să fie exprimate, pe cât posibil, în termeni de performanță a produselor [pentru construcții].

(3) De îndată ce standardele au fost stabilite de către organismele europene de standardizare, Comisia publică referințele acestora în *Jurnalul Oficial al Comunităților Europene*, seria C."

8 Punctul 4 din anexa 1 la această directivă este redactat astfel:

„4. Siguranța utilizării

Lucrarea [de construcții] trebuie proiectată și construită în așa fel încât utilizarea sau funcționarea ei să nu prezinte riscuri inacceptabile de accidente, cum ar fi prăbușirile, căderile, șocurile, arderile, electrocutările, rănirile în urma unor explozii."

Directiva 89/686

9 Articolul 1 din Directiva 89/686 prevede:

„(1) Prezenta directivă se aplică pentru echipamentele individuale de protecție [a se citi «echipamente de protecție individuală»], denumite în continuare «EIP».

Prezenta directivă stabilește condițiile care reglementează introducerea pe piață și libera circulație a echipamentelor individuale de protecție [a se citi «echipamente de protecție individuală»] în cadrul Comunității și cerințele esențiale de siguranță pe care trebuie să le îndeplinească EIP pentru a asigura protecția sănătății și siguranța utilizatorilor.

(2) În sensul prezentei directive, EIP reprezintă orice dispozitiv sau articol destinat purtării sau utilizării de către un individ ca mijloc de protecție împotriva unuia sau mai multor riscuri pentru sănătate și siguranță.

EIP include, de asemenea:

(a) un ansamblu constituit din mai multe dispozitive sau articole, care au fost combinate de fabricant într-un întreg, pentru a proteja individul împotriva unuia sau mai multor riscuri simultane potențiale;

(b) dispozitive sau articole de protecție combinate, separat sau împreună, cu echipamente individuale care nu au rol de protecție, purtate sau utilizate de un individ în vederea desfășurării unei activități;

(c) componente interschimbabile ale EIP, esențiale pentru o funcționare satisfăcătoare și utilizate exclusiv pentru astfel de echipamente.

(3) Se consideră ca parte integrantă a EIP orice sistem de legătură introdus pe piață împreună cu EIP pentru racordarea acestuia la un dispozitiv extern, complementar, chiar dacă acest sistem nu este destinat purtării sau utilizării în permanență de către utilizator pe întreaga durată a expunerii la risc.

[…]"

10 Articolul 3 din această directivă prevede:

„EIP menționat la articolul 1 trebuie să îndeplinească cerințele esențiale de sănătate și siguranță prezentate în anexa II."

11 Articolul 4 alineatul (1) din directiva menționată are următorul cuprins:

„Statele membre nu au dreptul să interzică, limiteze sau împiedice introducerea pe piață a EIP sau a componentelor EIP care se conformează dispozițiilor prezentei directive și care poartă marcajul CE, fapt care atestă conformitatea lor cu prezenta directivă, inclusiv respectarea procedurilor de certificare prevăzute la capitolul 2."

12 Punctul 3.1.2.2 din anexa II la Directiva 89/686 prevede:

„Prevenirea căderilor de la înălțime

EIP proiectate pentru prevenirea căderilor de la înălțime sau a efectelor acestora trebuie să incorporeze un sistem de hamuri și de legare care să poată fi prinse de un punct de ancorare solid. Acesta trebuie proiectat astfel încât, în condiții de utilizare previzibile, căderea utilizatorului să fie minimizată pentru a preveni impactul cu obstacole, fără ca forța de frânare să atingă valoarea-prag la care rănile fizice sau deschiderea sau ruptura oricărei componente EIP care ar putea cauza căderea utilizatorului pot apărea.

De asemenea, trebuie să se asigure, după frânare, o poziție corectă a utilizatorului care să-i permită să aștepte ajutoare, dacă este cazul.

Instrucțiunile fabricantului trebuie să precizeze, în special, toate informațiile relevante cu privire la:

— caracteristicile necesare pentru asigurarea unui punct de ancorare solid, precum și a unei distanțe minime necesare dedesubtul utilizatorului;

— modul adecvat de a plasa dispozitivul pe corp și de a conecta sistemul de atașare la un punct de ancorare solid.”

Decizia 93/465

13 Punctul IB din anexa la Decizia 93/465 prevede:

„Orientările principale referitoare la aplicarea și utilizarea marcajului CE sunt următoarele:

(a) marcajul CE simbolizează conformitatea cu toate obligațiile ce revin producătorului în legătură cu un anumit produs, în concordanță cu directivele [Uniunii] referitoare la aplicarea acestuia.

[…]

(b) marcajul CE aplicat produselor industriale simbolizează faptul că persoana fizică sau juridică care a aplicat sau care a răspuns de aplicarea marcajului respectiv a verificat conformitatea produsului cu toate dispozițiile [Uniunii] de armonizare totală aplicabile și că acesta a fost supus procedurilor de evaluare a conformității;

[…]

(e) orice produs industrial reglementat de directivele de armonizare tehnică pe baza principiilor abordării globale trebuie să poarte marcajul CE, cu excepția situațiilor pentru care directivele dispun altfel; aceste excepții constituie derogări nu de la cerința marcajului, ci de la procedurile administrative de evaluare a conformității

care, în unele cazuri, pot fi socotite prea greoaie. Trebuie prezentate justificările necesare pentru orice excepție sau derogare de la cerința marcajului.

Marcajul CE este singurul marcaj care atestă faptul că produsele industriale se conformează directivelor bazate pe principiile abordării globale.

Statele membre trebuie să se abțină de la introducerea în reglementările interne a oricăror referiri la marcajul pentru conformitate altul decât marcajul CE în legătură cu respectarea tuturor dispozițiilor directivelor privind marcajul CE;

[…]

(i) aplicarea oricărui alt marcaj care ar putea induce în eroare terțele părți cu privire la semnificația și forma marcajului CE trebuie interzisă;

[…]

(l) statele membre trebuie să includă în legislația internă toate dispozițiile necesare pentru a elimina orice posibilitate de confuzie și pentru a împiedica utilizarea abuzivă a marcajului CE.

Fără a aduce atingere dispozițiilor directivei respective, referitoare la aplicarea clauzei de protecție, în cazul în care un stat membru stabilește că marcajul CE a fost aplicat necorespunzător, producătorul, agentul acestuia [cu sediul în Uniune]

sau, în mod excepțional, dacă directivele specifice prevăd astfel, persoana care răspunde de punerea produsului respectiv pe piața [Uniunii] are obligația să aducă produsul în stare de conformitate și să pună capăt încălcării legii, pe baza condițiilor impuse de către statele membre. În cazul în care situația de neconformitate continuă, statul membru trebuie să ia toate măsurile corespunzătoare pentru a îngrădi sau interzice punerea pe piață a respectivului produs sau pentru a asigura retragerea de pe piață a acestuia, în concordanță cu procedurile stabilite prin clauzele de protecție."

Standardul EN 795 și publicarea referințelor acestuia în Jurnalul Oficial al Comunităților Europene

14 Standardul european 795 (denumit în continuare „standardul EN 795"), intitulat „Protecție împotriva căderilor de la înălțime. Dispozitive de ancorare. Cerințe și încercări", a fost elaborat în cadrul unui mandat acordat CEN de Comisie și de Asociația Europeană a Liberului Schimb. Punctele 4.2 și 4.3.1.1 din standardul menționat precizează cerințele tehnice care trebuie îndeplinite de dispozitivele de ancorare din clasa A1 și sunt destinate să susțină cerințele prevăzute la punctul 3.1.2.2 din anexa II la Directiva 89/686.

15 Punctul 3.13 din standardul EN 795 are următorul cuprins:

„3.13 Clase

3.13.1 Clasa A

3.13.1.1 Clasa A1

Clasa A1 cuprinde puncte de ancorare destinate fixării pe suprafețe verticale, orizontale și înclinate – de exemplu pereți, coloane, lintouri.

[…]”

16 Prin Comunicarea 2000/C 40/05 a Comisiei în cadrul implementării Directivei 89/686, modificată prin Directivele 93/68/CEE, 93/95/CEE și 96/58/CE (JO 2000, C 40, p. 7), titlurile și referința standardului EN 795 au fost publicate in *Jurnalul Oficial al Comunităților Europene*, publicarea fiind însoțită de avertismentul potrivit căruia „prezenta publicare nu se referă la echipamentul descris la clasele A (ancoră structurală), […] pentru care nu există prezumția de conformitate cu dispozițiile Directivei 89/686/CEE”.

Reglementarea națională

17 Directiva 89/106 a fost transpusă în Țările de Jos prin Regulamentul privind construcțiile (Bouwbesluit) din 16 decembrie 1991 (*Staatsblad* 1991, nr. 680), înlocuit de la 1 ianuarie 2003 prin Regulamentul privind construcțiile din 2003 (Bouwbesluit 2003, *Staatsblad* 2002, nr. 410), modificat ulterior de mai multe ori.

18 Directiva 89/686 a fost transpusă în Țările de Jos prin Ordinul privind echipamentele de protecție individuală (Warenwetbesluit persoonlijke beschermingsmiddelen, *Staatsblad* 1992, nr. 396), adoptat în aplicarea legii olandeze care reglementează între altele calitatea și siguranța produselor, modificat ulterior de mai multe ori.

19 Standardul EN 795 a fost transpus în Țările de Jos prin norma NEN 795.

Acțiunea principală și întrebările preliminare

20 Latchways, concurentă a Kedge Safety Systems, produce și comercializează articolul Mansafe, un dispozitiv de ancorare fixat pe acoperiș cu șuruburi care pătrund în construcție prin învelitoarea acoperișului. Aceasta aplică pe dispozitivul menționat marcajul „CE" în temeiul standardului EN 795.

21 La rândul său, Kedge Safety Systems produce și comercializează articolul Kedge Safety, un dispozitiv de ancorare fixat pe acoperiș prin atașarea unei rozete la învelișul bituminos. Aceasta susține că dispozitivul respectiv îndeplinește condițiile standardului EN 795.

22 Consolidated Nederland, unul dintre cumpărătorii Kedge Safety, a dispus de două ori, în cursul anilor 2004 și 2005, testarea acestui dispozitiv de către un organism recunoscut și autorizat să certifice EIP în raport cu standardele armonizate. Cu aceste două ocazii, organismul menționat a constatat că Kedge Safety îndeplinea, sub anumite aspecte, cerințele standardului EN 795 privind dispozitivele din clasa A1, însă a precizat în mod expres că testele efectuate nu justifică nici marcajul „CE", nici declarația de conformitate cu Directiva 89/686.

23 În cursul anului 2005, Latchways a dispus testarea Kedge Safety de către alte organisme recunoscute. Ambele au ajuns la concluzia că Kedge Safety nu reușise să treacă în totalitate testul prevăzut de standardul EN 795, deoarece acesta din urmă, în condiții de căldură specifice, s-a desprins atunci când a fost supus unei forțe statice de 5,68 kN, deși punctul 4.3.1.1 din standardul EN 795 impune o rezistență cel puțin egală cu 10 kN.

24 În cadrul unei proceduri privind măsuri provizorii inițiate la cererea Latchways și a Eurosafe Solutions, distribuitorul olandez al Mansafe, Rechtbank Doordrecht a interzis ca Kedge Safety Systems să menționeze că dispozitivul său de ancorare îndeplinește condițiile standardului EN 795, cu excepția situației când este utilizat pe acoperișuri noi și în cursul zilelor fără soare, și a obligat-o pe aceasta să își informeze clienții în această privință.

25 În cadrul acțiunii principale, Latchways și Eurosafe Solutions solicită interzicerea comercializării Kedge Safety în condițiile lipsei marcajului „CE", pentru motivul că acest produs intră în domeniul de aplicare al Directivei 89/686. Cu titlu subsidiar, acestea solicită să se interzică Kedge Safety Systems și Consolidated Nederland să comercializeze produsul menționat pentru utilizarea pe orice acoperiș, să invoce faptul că acesta îndeplinește condițiile standardului EN 795 și să precizeze că același produs este sigur.

26 Cu titlu reconvențional, Kedge Safety Systems și Consolidated Nederland solicită să se interzică Latchways și Eurosafe Solutions să aplice marcajul „CE" pe articolul Mansafe, să facă referire la standardul EN 795 și să continue comercializarea acestui produs. În susținerea cererilor formulate, Kedge Safety Systems și Consolidated Nederland afirmă că clasele A, C și D ale standardului EN 795 intră în domeniul de aplicare al Directivei 89/106 și că, în consecință, Latchways și Eurosafe Solutions nu pot solicita o declarație de conformitate a Mansafe în temeiul Directivei 89/686.

27 Întrucât are dubii în privința directivelor aplicabile dispozitivelor în discuție, a modalităților de utilizare a marcajului „CE", precum și a naturii standardului EN 795, Rechtbank 's-Gravenhage, prin hotărârea interlocutorie din 18 iulie 2007, a invitat părțile din acțiunea principală să se pronunțe asupra întrebărilor preliminare pe care instanța respectivă avea intenția să le adreseze Curții.

28 După ce a luat cunoștință de observațiile respective ale părților din acțiunea principală, Rechtbank 's-Gravenhage a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Dispozitivele de ancorare din clasa A1 vizate în standardul EN 795 (destinate să rămână fixate în permanență) intră exclusiv în domeniul de aplicare al Directivei 89/106 […]?

2) În cazul unui răspuns negativ la prima întrebare, aceste dispozitive de ancorare – eventual în calitate de element al unui echipament de protecție – intră în domeniul de aplicare al Directivei 89/686 […]?

3) În cazul unor răspunsuri negative la prima și la a doua întrebare: ținând seama în special de anexa II la Directiva 89/686 […], mai ales de punctul 3.1.2.2. din aceasta, trebuie apreciat – în privința unui [EIP] care intră în domeniul de aplicare al acestei directive – dacă acest [EIP] îndeplinește în sine condițiile esențiale ale acestei directive sau trebuie examinat în același context dacă dispozitivul de ancorare – la care se racordează [EIP] – este sigur în condițiile previzibile de utilizare în sensul anexei II menționate?

4) Reglementarea comunitară și în special [Decizia] 93/465 […] permite aplicarea în mod facultativ a unui marcaj «CE» pe un dispozitiv de ancorare precum cel avut în vedere la prima întrebare, ca dovadă a conformității sale cu Directiva 89/686 […] și/sau cu Directiva 89/106 […]?

5) În cazul unui răspuns afirmativ, în tot sau în parte, la a patra întrebare: care este procedura ce trebuie respectată sau care sunt procedurile ce trebuie respectate pentru determinarea conformității cu Directiva 89/686 […] și/sau cu Directiva 89/106 […]?

6) În privința dispozitivelor de ancorare avute în vedere la prima întrebare, standardul EN 795 trebuie să fie considerat normă de drept [al Uniunii] care poate să fie interpretată de către Curte […]?

7) În cazul unui răspuns afirmativ la a șasea întrebare, standardul EN 795 trebuie interpretat în sensul că dispozitivul de ancorare avut în vedere la prima întrebare trebuie testat (de către un organism notificat) în condițiile previzibile de utilizare (temperaturi exterioare, condiții atmosferice, uzura dispozitivului de ancorare ca atare și/sau a elementelor de fixare, precum și a acoperișului)?

8) În cazul unui răspuns afirmativ la a șaptea întrebare, testul trebuie efectuat cu respectarea restricțiilor de utilizare (prevăzute în manualul de utilizare)?"

Cu privire la întrebările preliminare

29 Cu titlu introductiv, trebuie constatat că prima, a doua și a treia întrebare se referă la aplicabilitatea Directivelor 89/106 și 89/686 în privința dispozitivelor de ancorare din clasa A1, astfel cum sunt definite în cuprinsul standardului EN 795. Or, răspunsul la întrebările menționate implică în mod necesar interpretarea de către Curte a standardului respectiv, a cărui natură juridică și interpretare fac obiectul celei de a șasea,

al celei de șaptea și al celei de a opta întrebări. În consecință, se impune pronunțarea mai întâi asupra acestora din urmă.

Cu privire la a șasea, la a șaptea și la a opta întrebare, referitoare la natura juridică a standardului EN 795

30 Prin intermediul celei de a șasea, al celei de șaptea și al celei de a opta întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă dispozițiile și cerințele standardului EN 795 privind dispozitivele de ancorare din clasa A1 fac parte din dreptul Uniunii și dacă, în consecință, pot face obiectul unei interpretări a Curții, iar în cazul unui răspuns afirmativ, aceasta solicită Curții să le interpreteze.

31 În această privință, trebuie amintit că, în cadrul măsurilor de apropiere a actelor cu putere de lege și a actelor administrative ale statelor membre referitoare la produsele pentru construcții, din care fac parte, printre altele, Directivele 89/106 și 89/686, instituțiile Uniunii adoptă directive care definesc cerințele esențiale ce trebuie îndeplinite de produsele care intră în domeniul de aplicare al acestora. Ulterior, Comisia mandatează, conform procedurii prevăzute de Directiva 83/189, organismele europene de standardizare în vederea elaborării specificațiilor tehnice care precizează cerințele esențiale formulate în cadrul directivelor menționate. Atunci când normele au fost stabilite de organismele menționate, Comisia publică referințele acestora în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*. Această publicare are drept efect să confere produselor la care se referă o directivă de armonizare tehnică și care îndeplinesc criteriile tehnice definite în standardele armonizate privind aceste produse beneficiul unei prezumții de conformitate cu cerințele esențiale ale directivei menționate.

32 În speță, rezultă din cuprinsul standardului EN 795 că acesta a fost elaborat în cadrul unui mandat acordat CEN de Comisie în temeiul punctului 3.1.2.2 din anexa II

la Directiva 89/686. Ulterior, referinţele standardului menţionat au fost publicate în *Jurnalul Oficial al Comunităţilor Europene* în Comunicarea 2000/C 40/05. Totuşi, în aceasta din urmă se precizează în mod expres că publicarea respectivă nu se referă la echipamentele descrise între altele în clasa A1 din standardul EN 795 pentru care nu există nicio prezumţie de conformitate cu dispoziţiile Directivei 89/686.

33 În consecinţă, astfel cum a arătat avocatul general la punctul 123 din concluziile prezentate, dispoziţiile standardului EN 795 privind dispozitivele de ancorare din clasa A1 nu pot fi considerate specificaţii tehnice armonizate. În acest temei şi în măsura în care se referă la dispozitivele de ancorare din clasa A1, standardul EN 795 trebuie considerat un standard de natură tehnică, care este adoptat de un organism privat de standardizare şi care nu are legătură cu Directiva 89/686.

34 Or, conform unei jurisprudenţe constante, competenţa Curţii de a se pronunţa cu titlu preliminar este limitată doar la examinarea dispoziţiilor de drept al Uniunii (a se vedea în acest sens Ordonanţa din 16 ianuarie 2008, Polier, C-361/07, punctul 9 şi jurisprudenţa citată).

35 Întrucât în cuprinsul punctelor 32 şi 33 din prezenta hotărâre se stabileşte că dispoziţiile în discuţie nu constituie dispoziţii de drept al Uniunii, trebuie concluzionat, fără a trebui să se determine natura juridică a standardelor armonizare, că interpretarea dispoziţiilor standardului EN 795 privind dispozitivele de ancorare din clasa A1 nu poate fi efectuată de Curte.

36 În consecinţă, trebuie să se răspundă la a şasea întrebare că dispoziţiile standardului EN 795 privind dispozitivele de ancorare din clasa A1 nu intră în domeniul de aplicare al Directivei 89/686, că acestea nu intră, aşadar, în cadrul dreptului Uniunii şi că, prin urmare, Curtea nu este competentă să le interpreteze.

37 Ținând cont de răspunsul formulat la a șasea întrebare, nu este necesar să se răspundă la a șaptea și la a opta întrebare.

Cu privire la prima, la a doua și la a treia întrebare, referitoare la aplicabilitatea Directivelor 89/106 și 89/686 în privința dispozitivelor în discuție în acțiunea principală

38 Prin intermediul primei, al celei de a doua și al celei de a treia întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă dispozitivele de ancorare din clasa A1, definite în cuprinsul standardului EN 795, intră în domeniul de aplicare al Directivei 89/106 sau al Directivei 89/686.

39 Întrucât Curtea nu are competența să interpreteze dispozițiile și cerințele standardului EN 795 privind dispozitivele menționate, trebuie luate în considerare dispozitivele de ancorare în discuție în acțiunea principală, și anume Mansafe și Kedge Safety.

40 Aceste dispozitive se prezintă sub forma unui sistem de ancorare structural fixat pe acoperișul unei construcții de care se prinde un EIP. Astfel cum rezultă din decizia de trimitere, dispozitivele de ancorare menționate sunt destinate să rămână fixate permanent pe construcție ulterior instalării și pot fi utilizate, așadar, în mod repetat, aspect pe care părțile interesate l-au confirmat în cursul ședinței.

41 Cu privire, în primul rând, la aplicabilitatea Directivei 89/686 în privința acestor dispozitive, articolul 1 din aceasta definește domeniul său de aplicare, iar în cuprinsul alineatelor (2) și (3) ale acestui articol se stabilește definiția noțiunii de EIP.

42 Interpretarea sistematică a alineatelor menționate evidențiază că, pentru a fi calificat drept EIP, un astfel de produs presupune să fie sau cel puțin să poată fi purtat sau folosit de utilizatorul acestora pe durata expunerii sale la risc. Prin urmare, acesta trebuie să fie un produs mobil. Or, este cert că, pentru a fi utilizate, dispozitivele de ancorare precum cele în discuție în acțiunea principală sunt fixate pe o lucrare de construcții. În consecință, acestea nu sunt destinate purtării sau folosirii de utilizatorul lor în sensul Directivei 89/686.

43 Trebuie de asemenea constatat că funcția acestor dispozitive împiedică posibilitatea calificării lor drept „sisteme de legătură" în sensul articolului 1 alineatul (3) din Directiva 89/686 și, așadar, a considerării lor ca parte integrantă a unui EIP. Astfel, asemenea dispozitive nu au în niciun fel drept funcție să racordeze un EIP la un „[alt] dispozitiv extern" în sensul articolului menționat sau la un „punct de ancorare solid" în sensul punctului 3.1.2.2 din anexa II la aceeași directivă. Dimpotrivă, acestea sunt destinate să reprezinte un „dispozitiv extern" pe care se atașează un EIP.

44 În consecință, având în vedere natura și funcția acestora, trebuie concluzionat că dispozitivele de ancorare precum cele în discuție în acțiunea principală nu pot intra în domeniul de aplicare al Directivei 89/686.

45 Această constatare nu poate fi infirmată de cerința prevăzută la punctul 3.1.2.2 din anexa II la Directiva 89/686, potrivit căreia fabricantul unui EIP trebuie să precizeze în informațiile furnizate toate datele utile privind caracteristicile necesare pentru asigurarea unui punct de ancorare solid la care trebuie să se racordeze respectivul EIP.

46 Astfel, rezultă din cuprinsul articolului 3 din Directiva 89/686 că anexa II la această directivă, în ansamblu, și punctul 3.1.2.2 din anexă, în special, au exclusiv drept obiect să definească cerințele esențiale de sănătate și siguranță aplicabile EIP. Obligația stabilită în sarcina fabricantului de a preciza caracteristicile necesare pentru asigurarea unui punct de ancorare solid la care trebuie să se racordeze un EIP nu poate, așadar,

să extindă domeniul de aplicare al directivei menționate dincolo de limitele definite la articolul 1 din aceasta.

47 Având în vedere considerațiile anterioare, trebuie să se răspundă la a doua întrebare că dispozitivele de ancorare, precum cele în discuție în acțiunea principală, care nu sunt destinate purtării sau folosirii de utilizatorul acestora nu intră în domeniul de aplicare al Directivei 89/686 nici ca atare, nici pentru faptul că sunt destinate să fie racordate la un EIP.

48 Având în vedere răspunsul formulat la a doua întrebare, nu este necesar să se răspundă la a treia întrebare.

49 Referitor, în al doilea rând, la aplicabilitatea Directivei 89/106 în privința dispozitivelor de ancorare precum Mansafe și Kedge Safety, rezultă din cuprinsul articolului 1 alineatul (1) din această directivă că aceasta se aplică produselor pentru construcții în măsura în care li se aplică cerințele esențiale privind lucrările de construcții și care sunt prevăzute la articolul 3 alineatul (1) din directiva menționată. În vederea identificării cerințelor esențiale aplicabile acestor lucrări și care pot influența caracteristicile unui produs pentru construcții, acest din urmă articol face trimitere la anexa I la Directiva 89/106, care are în vedere în special siguranța utilizării lucrărilor de construcții.

50 În acest sens, aplicabilitatea Directivei 89/106 în privința unui produs în special presupune îndeplinirea a două condiții, și anume una privind natura acestui produs și cealaltă referitoare la funcția acestuia.

51 În ceea ce privește, în primul rând, natura produselor cărora li se aplică Directiva 89/106, articolul 1 alineatul (2) din aceasta prevede că este calificat drept „produs pentru construcții" orice produs care este fabricat în vederea încorporării sale, în mod durabil, în lucrările de construcții.

52 De la început, trebuie constatat că Directiva 89/106 nu definește termenii „încorporat în mod durabil". Pentru acest motiv și având în vedere semnificația curentă a acestor termeni, precum și obiectivul directivei menționate, care este acela de a garanta îndeplinirea de lucrările de construcții a cerințelor esențiale prevăzute de aceasta, trebuie reținut că trebuie să fie calificate drept produse pentru construcții produsele care fac parte dintr-o lucrare de construcții, a căror demontare reduce performanța lucrării și a căror demontare sau înlocuire constituie o operațiune de construcție.

53 Având în vedere caracteristicile dispozitivelor de ancorare în discuție în acțiunea principală, astfel cum rezultă din cuprinsul punctului 40 din prezenta hotărâre, trebuie constatat că aceste dispozitive sunt fixate pe acoperiș, astfel încât fac parte din lucrarea de construcții conform calificării produsului pentru construcții în sensul articolului 1 alineatul (2) din Directiva 89/106.

54 În ceea ce privește, în al doilea rând, funcția produselor care intră în domeniul de aplicare al Directivei 89/106, punctul 4 din anexa I la această directivă prevede că produsele pentru construcții trebuie să permită realizarea unor lucrări de construcții care să îndeplinească condițiile de utilizare în special în ceea ce privește siguranța utilizării, impunând ca acestea să fie proiectate și construite în așa fel încât utilizarea sau funcționarea lor să nu prezinte riscuri inacceptabile de accidente cum ar fi prăbușirile, căderile, șocurile, arderile, electrocutările, rănirile în urma unor explozii.

55 În speță, este cert că dispozitivele de ancorare precum cele în discuție în acțiunea principală au drept obiect să confere siguranță persoanelor în cursul lucrărilor efectuate pe acoperișuri, prevenind căderile de la înălțime care pot surveni cu ocazia utilizării acoperișului, sau în cadrul funcționării acestuia, în special în vederea curățării și a reparării lucrării de construcții.

56 În consecință, trebuie concluzionat că astfel de dispozitive garantează siguranța utilizării sau a funcționării acoperișului lucrărilor de construcții în sensul punctului 4 din anexa I la Directiva 89/106.

57 Această concluzie nu poate fi repusă în discuție de faptul că punctul 4 din anexa I la directiva menționată, în versiunea sa în limba olandeză, nu ar avea în vedere activitățile exercitate în exteriorul lucrării de construcții și, în consecință, pe cele efectuate pe acoperișuri. Astfel, conform unei jurisprudențe constante, necesitatea interpretării uniforme a dispozițiilor dreptului Uniunii exclude posibilitatea ca, în caz de îndoială, textul unei dispoziții să fie privit în mod izolat, impunând, dimpotrivă, ca acesta să fie interpretat și aplicat în lumina versiunilor existente în celelalte limbi oficiale (a se vedea în acest sens Hotărârea din 20 noiembrie 2008, Heuschen & Schrouff Oriëntal Foods Trading, C-375/07, Rep., p. I-8691, punctul 46 și jurisprudența citată). Or, celelalte versiuni lingvistice, precum versiunile în limbile germană, engleză și franceză, nu fac distincție în niciun mod între activitățile desfășurate în interiorul și cele desfășurate în exteriorul lucrării de construcții.

58 Pe de altă parte, nu se poate deduce din nicio dispoziție din Directiva 89/106 că s-ar impune o interpretare restrictivă a domeniului de aplicare al acesteia și că aceasta ar trebui să determine eliminarea din domeniul respectiv a unor dispozitive precum cele din acțiunea principală. Dimpotrivă, având în vedere obiectivele acestei directive, este determinant pentru siguranța utilizării lucrărilor de construcții, în special de către persoanele care lucrează pe acoperișuri, ca, la momentul utilizării unui acoperiș, acestea să poată avea încredere în dispozitivele de ancorare fixate pe lucrarea de construcții și destinate să rămână fixate în permanență acolo și care, odată fixate, fac

parte din construcția menționată și reprezintă, așadar, un produs pentru construcții în sensul Directivei 89/106.

59 Având în vedere considerațiile anterioare, trebuie să se răspundă la prima întrebare în sensul că dispozitivele de ancorare, precum cele în discuție în acțiunea principală, care fac parte din lucrarea de construcții pe care sunt fixate în vederea garantării siguranței utilizării sau a funcționării acoperișului acestei lucrări fac parte din domeniul de aplicare al Directivei 89/106.

Cu privire la a patra și la a cincea întrebare, referitoare la interpretarea Deciziei 93/465

60 Prin intermediul celei de a patra întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă Decizia 93/465 permite aplicarea, cu titlu facultativ, a marcajului „CE" pe un produs care nu intră în domeniul de aplicare al directivei în temeiul căreia este aplicat, însă îndeplinește cerințele tehnice definite în aceasta, și, în cazul unui răspuns afirmativ, care este procedura ce trebuie respectată sau care sunt procedurile ce trebuie respectate în acest scop.

61 În această privință, trebuie arătat că interpretarea punctului I B literele (a), (b) și (e) din anexa la Decizia 93/465 permite să se stabilească faptul că marcajul „CE" constituie singurul instrument care atestă, pe de o parte, conformitatea unui produs cu cerințele esențiale prevăzute în directiva sau în directivele de armonizare tehnică aplicabile acestuia și, pe de altă parte, că produsul respectiv a fost supus procedurilor adecvate de evaluare a conformității sale cu dispozițiile menționate.

62 Pe de altă parte, punctul I B literele (i) și (l) din aceeași anexă evidențiază necesitatea eliminării oricărei posibilități de confuzie și de utilizare abuzivă a marcajului „CE", în special prin stabilirea în sarcina statelor membre a obligației de a dispune încetarea oricărei aplicări necorespunzătoare a acestui marcaj.

63 În aceste condiții, marcajul „CE" se poate aplica doar pe produsele pentru care legislația de armonizare specifică a Uniunii prevede în mod special aplicarea marcajului și nu se aplică pe niciun alt produs. Astfel, orice apreciere diferită ar genera un risc de confuzie în privința semnificației marcajului menționat. De altfel, tocmai în vederea combaterii riscurilor legate de o astfel de confuzie, articolul 30 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 765/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 iulie 2008 de stabilire a cerințelor de acreditare și de supraveghere a pieței în ceea ce privește comercializarea produselor și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 339/93 (JO L 218, p. 30), aplicabil începând cu 1 ianuarie 2010, prevede că marcajul „CE" se aplică doar pe produsele pentru care legislația comunitară de armonizare specifică prevede aplicarea marcajului și nu se aplică pe niciun alt produs.

64 În consecință, trebuie să se răspundă la a patra întrebare în sensul că Decizia 93/465 exclude posibilitatea aplicării, cu titlu facultativ, a marcajului „CE" pe un produs care nu intră în domeniul de aplicare al directivei în temeiul căreia este aplicat, chiar și atunci când acest produs ar îndeplini cerințele tehnice definite în aceasta.

65 Având în vedere răspunsul formulat la a patra întrebare, nu trebuie să se examineze a cincea întrebare.

Cu privire la cheltuielile de judecată

66 Întrucât, în privința părților din acțiunea principală, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a treia) declară:

1) Dispozițiile standardului european 795 privind dispozitivele de ancorare din clasa A1 nu intră în domeniul de aplicare al Directivei 89/686/CEE a Consiliului din 21 decembrie 1989 privind apropierea legislațiilor statelor membre referitoare la echipamentul individual de protecție, astfel cum a fost modificată prin Regulamentul (CE) nr. 1882/2003 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 septembrie 2003, nu intră, așadar, în cadrul dreptului Uniunii și, prin urmare, Curtea nu este competentă să le interpreteze.

2) Dispozitivele de ancorare, precum cele în discuție în acțiunea principală, care nu sunt destinate purtării sau folosirii de utilizatorul acestora nu intră în domeniul de aplicare al Directivei 89/686, astfel cum a fost modificată prin Regulamentul nr. 1882/2003, nici ca atare, nici pentru faptul că sunt destinate să fie racordate la un echipament de protecție individuală.

3) Dispozitivele de ancorare, precum cele în discuție în acțiunea principală, care fac parte din lucrarea de construcții pe care sunt fixate în vederea garantării siguranței utilizării sau a funcționării acoperișului acestei lucrări fac parte din domeniul de aplicare al Directivei 89/106/CEE a Consiliului din

21 decembrie 1988 privind apropierea actelor cu putere de lege și a actelor administrative ale statelor membre referitoare la materialele de construcții, astfel cum a fost modificată prin Regulamentul nr. 1882/2003.

4) Decizia 93/465/CEE a Consiliului din 22 iulie 1993 privind modulele diverselor faze ale procedurilor de evaluare a conformității și normele de aplicare și de utilizare a mărcii de conformitate „CE", care sunt propuse spre a fi utilizate în cadrul directivelor de armonizare tehnică, exclude posibilitatea aplicării, cu titlu facultativ, a marcajului „CE" pe un produs care nu intră în domeniul de aplicare al directivei în temeiul căreia este aplicat, chiar și atunci când acest produs ar îndeplini cerințele tehnice definite în aceasta.

Semnături